

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Václava Roučky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobce: M.Č., zastoupeného Mgr. Ing. Ladislavou Jindřichovou, advokátkou se sídlem Komenského 4, Klatovy**, proti **žalovanému: Celní ředitelství Plzeň**, se sídlem ul. Ant. Uxy 11, Plzeň, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19.11.2009, čj. 10364-2/2009-160100-21,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Celního ředitelství Plzeň ze dne 19.11.2009, čj. 10364-2/2009-160100-21, se z r u š u j e a v ě c s e v r a c í k dalšímu řízení žalovanému.

II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 5.760,- Kč k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Ing. Ladislavy Jindřichové do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Žalobou došlou soudu dne 22.1.2010 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Celního ředitelství Plzeň ze dne 19.11.2009, čj. 10364-2/2009-160100-21, a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Rozhodnutím ze dne 19.11.2009, čj. 10364-2/2009-160100-21, Celní ředitelství Plzeň zamítlo odvolání žalobce proti dodatečnému platebnímu výměru č. 9965200235, jímž Celní úřad Plzeň dne 2.9.2009 pod č.j. 15573-7/2009-166500-021 rozhodl z moci úřední ve věci dodatečného vyměření cla, zahájeného dne 23.5.2009, a z dovezeného zboží (OA CITROEN XSARA 1.6i, VIN č. VF7 N1N FUB 731 055 30, r.v. 2001), propuštěného celním úřadem dne 12.4.2007 do režimu volného oběhu, dodatečně vyměřil žalobci jako dovozci podle čl. 220 odst. 1 celního kodexu clo ve výši 9.390,- Kč.

Mezi celní předpisy Evropských Společenství náleží zejména Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (dále též jen „*celní kodex*“).

Podle čl. 20 odst. 3 písm. d) celního kodexu Celní sazebník Evropských společenství obsahuje preferenční sazební opatření obsažená v dohodách, které Společenství uzavřelo s některými zeměmi nebo s některými skupinami zemí a které upravují poskytování preferenčního sazebního zacházení.

Celní kodex je proveden Nařízením Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (dále též jen „*prováděcí nařízení k celnímu kodexu*“).

EHS a Švýcarsko uzavřely Dohodu mezi Evropským hospodářským společenstvím a Švýcarskou konfederací (dále též jen „*Dohoda*“). Dohoda byla podepsána dne 22.7.1972 a vstoupila v platnost dnem 1.1.1973. Dohoda byla publikována v Úředním věstníku Evropských společenství L, rok 1972, částka 300, str. 189 a násl. V českém jazyce byl text Dohody publikován ve zvláštním vydání Úředního věstníku Evropské unie, částka 11, svazek 11, str. 105 a násl. [CELEX 21972A0722(3)].

Ve smyslu čl. 11 Dohody pravidla původu stanoví Protokol č. 3 o definici pojmu „původní produkty“ a o metodách správní spolupráce (dále též jen „*Protokol č. 3*“). Pro přezkoumávanou věc rozhodné znění Protokolu č. 3 bylo publikováno v Úředním věstníku Evropské unie L, rok 2006, částka 45, str. 3 a násl.

Právní vztahy v oblasti celnictví jsou upraveny zákonem č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*celní zákon*“).

Podle § 320 odst. 1 písm. c) celního zákona nestanovil-li tento nebo zvláštní zákon jinak, platil v době od 1.1.2003 do 31.12.2010 pro řízení před celními orgány v jiných věcech, než ve věcech uvedených v písm. a) a b), zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*daňový řád*“ nebo „*daň. ř.*“).

Své zamítavé rozhodnutí o odvolání odůvodnilo Celní ředitelství Plzeň mj. tím, že pouhý fakt či tvrzení, že předmětný automobil byl vyroben v EU, není a nemůže být důkazem o původu zboží ve smyslu Protokolu č. 3, na jehož základě by bylo možné přiznat preferenční sazební opatření, a nezakládá automaticky původ tohoto zboží v Evropské unii ve smyslu definice „původní výrobky“ dle Protokolu č. 3. Odvolatel dovážel osobní automobil, na který

při podání celního prohlášení uplatnil preferenční celní sazbu – tedy sazbu zvýhodněnou, kterou lze uplatnit pouze za splnění podmínek stanovených v Protokolu č. 3. Bylo tedy nutné předložit průvodní osvědčení EUR.1. Odvolatel předkládá průvodní osvědčení švýcarským celním orgánům k potvrzení, ovšem je plně odpovědný za správnost údajů zde uvedených. Není povinností švýcarských celních orgánů při potvrzování průvodního dokladu EUR.1 podrobně zjišťovat a kontrolovat zde uvedené údaje. Kontrola je zajištěna ustanovením o zpětné verifikaci, kdy lze zpětně prověřovat údaje uvedené v celním prohlášení a přiložených dokladech. V daném případě byla tato verifikace na žádost českých celních orgánů provedena, a to s výsledným stanoviskem, že předložené průvodní osvědčení nesplňuje požadavky na správnost a pravost tohoto osvědčení. Z tohoto důvodu nelze přiznat preferenční celní sazbu na předmětné vozidlo. Je plně na odvolateli, zda bude žádat o preferenční celní sazbu, a pokud bude, musí splnit stanovené podmínky. Odvolateli je preferenční celní sazbou poskytována určitá výhoda, která je ovšem podmíněna splněním stanovených podmínek. Za splnění těchto podmínek je dovozce (odvolatel) objektivně odpovědný. Pokud se v daném případě hovoří o „původu zboží“, není tím myšleno, kde byl automobil vyroben či zakoupen, ale zda splňuje stanovené podmínky pro uznání jeho „původu“ z Evropské unie, tedy že se jedná o zboží ve smyslu definice „původní výrobky“ dle Protokolu č. 3. Prohlášení společnosti Citroën (Suisse) SA je tak pro uznání původu zboží zcela irelevantní a nelze jej uznat jako důkaz pro původ zboží.

V žalobě žalobce uplatnil několik žalobních bodů (viz níže).

Žalovaný správní orgán se k žalobě vyjádřil dne 12.4.2010 pod čj. 3705-6/2010-160100-21 (shodně jako v odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“ nebo „s.ř.s.“).

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.).

Žaloba byla shledána důvodnou.

Je na místě předeslat, že žalobce brojil proti osmi rozhodnutím Celního ředitelství Plzeň osmi samostatnými žalobami (vedenými u zdejšího soudu pod sp. zn. 57Af 5/2010 až 57Af 12/2010). Senát, který aktuálně rozhoduje věc vedenou pod sp. zn. 57Af 9/2010, tu shledává značnou paralelitu s věcmi vedenými pod sp. zn. 57Af 7/2010 a 57Af 11/2010 a dospěl zde k prakticky identickým závěrům, jaké dne 29.11.2011 zaujal senát rozhodující věci vedené pod uvedenými spisovými značkami.

Žaloba se skládá v zásadě ze čtyř žalobních bodů:

Žalobce se dovolává čl. 2 odst. 2 a čl. 4 Listiny základních práv a svobod. Správní orgány shodně uvádějí, že k doměření cla došlo cestou následného ověřování důkazu původu EUR.1 č. P 0341891 ve smyslu „čl. 33 Protokolu 3 Dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskem“. Žalobce však žádný takový Protokol či Dohodu nedohledal. Nejbližše podobným se žalobci jeví Protokol č. 3 o definici pojmu „původní produkt“ a o metodách správní spolupráce k dohodě mezi Evropským hospodářským společenstvím a Švýcarskou konfederací podepsané v Bruselu dne 22.7.1972, který byl publikován v Úředním věstníku Evropské unie dne 15.2.2006 pod č. L 45/3 (dále jen „Protokol“). Ani jeho ustanovení však nejsou správním orgánem přesně citována a aplikována.

K tomu soud konstatuje, že řádná identifikace „Dohody“ a „Protokolu č. 3“ se nachází na str. 2 tohoto rozsudku. Je ovšem skutečností, že celní úřad užil označení „*Dohoda mezi Evropským Společenstvím a Švýcarskem*“ a „*Protokol č. 3 Dohody mezi Evropským Společenstvím a Švýcarskem*“ a celní ředitelství označení „*Protokol č. 3*“ a „*Protokol č. 3 Dohody mezi Švýcarskem a Evropským společenstvím*“ či „*Protokol č. 3 Dohody mezi EU a Švýcarskem*“, aniž by tu celní orgány postupovaly přesně a důsledně. To bezpochyby nenapomáhá rychlému a jednoznačnému ztotožnění s příslušným právním podkladem. Navzdory této procesní vadě si však žalobce dokázal s touto situací bezpečně a správně poradit. I proto uvedené pochybení představuje pouze takovou vadu řízení, která sama o sobě nemohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

Tento žalobní bod proto nebyl shledán důvodným.

– 2 –

V žalobě se namítá, že dle čl. 33 odst. 2 Protokolu č. 3 jsou celní orgány země dovozu povinny zaslat celním orgánům země vývozu spolu se žádostí veškeré získané informace nebo doklady nasvědčující, že údaje uvedené v dokladu o původu zboží nejsou správné. Z tohoto ustanovení jednoznačně vyplývá, že zahájit dodatečné ověřování dokladů o původu zboží dle čl. 33 Protokolu č. 3 je možno pouze tehdy, je-li zde důvodné podezření, že údaje uvedené v dokladech o původu zboží nejsou správné. S obdobným principem omezujícím zásah státní moci do soukromé sféry jednotlivce se lze setkat i u obdobného institutu - daňové kontroly (viz nálezný Ústavního soudu ze dne 18.11.2008, sp. zn. I. ÚS 1835/07). V daném případě však správní orgán žádné takovéto důvodné podezření netvrdí a neprokazuje, stejně tak netvrdí a neprokazuje, že by spolu se žádostí zaslal celním orgánům země vývozu veškeré informace a doklady nasvědčující, že údaje uvedené v dokladu o původu zboží nejsou správné.

K tomu soud uvádí, že podle čl. 33 odst. 1 Protokolu č. 3 se dodatečné ověření dokladů o původu zboží provádí nahodile anebo vždy v případech, kdy mají celní orgány země dovozu odůvodněné pochybnosti o pravosti těchto dokladů, o statusu původu dotyčných produktů nebo o splnění jiných povinností stanovených v tomto protokolu. Z tohoto ustanovení plyne, že ověření dokladů o původu zboží lze provést ze dvou důvodů: za prvé namátkově v jakémkoliv případě nebo za druhé cíleně na základě opodstatněných pochybností ve vztahu k předloženým dokumentům. Ověření iniciují vždy celní orgány země dovozu; v prvním případě tak činí fakultativně, tedy realizují své obecné oprávnění provádět ověřování důkazů původu zboží, ve druhém případě obligatorně. Výrazu „se provádí ... vždy v případech, kdy mají ... odůvodněné pochybnosti“ je třeba rozumět tak, že

naplnění hypotézy „odůvodněných pochybností“ zakládá celním orgánům povinnost ověření důkazů původu provést. Z kontextu čl. 33 odst. 1 a 2 Protokolu č. 3 a z logiky věci tudíž plyne, že žalobcem zdůrazňovaná povinnost celních orgánů země dovozu zaslat orgánům země vývozu spolu se žádostí o ověření „*veškeré informace nebo doklady nasvědčující, že údaje uvedené v dokladu o původu zboží nejsou správné*“, zakotvená v čl. 33 odst. 2 věte druhé Protokolu č. 3 dopadá výlučně na druhou skupinu případů ověřování dokladů. Předmětný institut tudíž nelze připodobňovat k daňové kontrole (jinak ovšem srov. i následný vývoj názorů na citovanou záležitost po vydání citovaného nálezu Ústavního soudu).

Soud proto tento žalobní bod neshledal důvodným.

– 3 –

Žalobce se dovolává čl. 33 odst. 5 Protokolu č. 3, podle něhož musí být z výsledků dodatečného ověření zřejmé, zda jsou doklady pravé, zda lze dotyčné produkty považovat za produkty pocházející ze Společenství, Švýcarska nebo jedné z ostatních zemí uvedených v čl. 3 a 4 a zda tyto produkty splňují ostatní podmínky stanovené v tomto protokolu. Ověřování provádějí celní orgány země vývozu a pro tyto účely mají právo požadovat jakékoli doklady a provádět jakoukoli účelnou kontrolu. Správní orgán nejenže rezignoval na zákonný požadavek konkrétnosti výsledku dodatečného ověřování, ale i na jakoukoli jeho relevantnost, logičnost, věrohodnost a spolehlivost. Podle správního orgánu I. stupně měly švýcarské celní orgány zjistit, že osoba prodávajícího *TABAA AUTOEXPORT Regensdorf* v rámci postverifikačního řízení nebyla schopna předložit podpůrné doklady týkající se původu zboží. Naopak podle správního orgánu II. stupně měly švýcarské celní orgány zjistit, že osoba prodávajícího *TABAA AUTOEXPORT Regensdorf* nebyla na uvedené adrese nalezena, a proto postverifikační řízení nemohlo být ani provedeno. Pokud pak na základě takového absolutně nekonkrétního a protichůdného výsledku správní orgán učinil sám závěr o „nepůvodnosti produktu“ a clo doměřil, pak tím nejen porušil ust. § 31 daň. ř., podle něhož správce daně (cla) dbá, aby skutečnosti rozhodné pro správné stanovení daňové (celní) povinnosti byly zjištěny co nejúplněji, ale porušil i ust. čl. 33 odst. 6 Protokolu č. 3, podle něhož lze nepřiznat nárok na preferenci jen v případech odůvodněných pochybností. Navíc rozhodl o „nepůvodnosti produktu“ absolutně bez jakýchkoli věcných podkladů a zkoumání, proti smyslu těchto mezinárodních smluv podporujících vzájemný obchod. Je evidentní, že dodatečné ověření dokladů o původu zboží bylo (nezainteresovanými celními orgány země vývozu) provedeno značně pochybně, až ledabyly, a rozhodně nebylo způsobilé vyvolat u žádajícího tuzemského celního orgánu „odůvodněné pochybnosti“, při nichž lze nepřiznat nárok na preferenci a ústavněkonformním způsobem zasáhnout do soukromé sféry.

V žalobě se dále namítá, že čl. 28 Protokolu č. 3 vymezuje doklady prokazující, že produkty mohou být považovány za „původní“, toliko příkladmo, a tudíž odmítnutí důkazu žalobce - potvrzení Citroen (Suisse) SA o původnosti produktu s přímým odkazem na výše uvedenou Dohodu - je v rozporu s Protokolem č. 3 a zákonem. Správní orgán na tento důkaz náležitě nereagoval a své důkazní břemeno takto na něj přenesené ve smyslu § 31 daň. ř. neunesl. Pokud by žádající celní orgán na základě řádně provedeného dodatečného ověření nabyt odůvodněné pochybnosti o „původnosti produktu“, měl důsledně postupovat ve smyslu Protokolu č. 3 a daňového řádu, provést důkazy vyvracející důkazy žalobce, rozhodné skutečnosti zjistit co nejúplněji a následně je pak vyhodnotit dle stanoveného kritéria. Jaké

produkty se pokládají za původní ve Společenství, resp. pocházející ze Společenství pro účely provádění Dohody vymezuje čl. 2 hlavy II. Protokolu č. 3. Jsou to: a) produkty zcela získané ve Společenství ve smyslu článku 5; b) produkty získané ve Společenství a obsahující materiály, které zde nebyly zcela získány, jestliže byly tyto materiály ve Společenství dostatečně opracovány nebo zpracovány ve smyslu článku 6; a c) zboží pocházející z Evropského hospodářského prostoru (EHP) ve smyslu protokolu 4 k Dohodě o Evropském hospodářském prostoru. Toto rozhodné kritérium se však v napadeném rozhodnutí nijak neobjevuje a správní orgán jej vůbec neaplikuje. Přesto je činěn pro věc zásadní závěr, že zboží nelze pokládat za původní ve Společenství.

Žalobce dále poukazuje na to, že z hlediska opomenutého kritéria je v dané věci zcela zásadní zejména čl. 6 hlavy II. Protokolu č. 3, na nějž výše zmíněný čl. 2 odkazuje a který se týká produktů, jež nebyly zcela získány ve Společenství (za zcela získané se pokládají ve smyslu čl. 5 zdejší nerostné produkty, živá zvířata, rostliny, produkty získané lovem, rybolovem, sběrem apod.). Z této kategorie produktů ne zcela získaných ve Společenství, tj. produktů obsahujících nepůvodní materiály, se za produkty původní ve Společenství považují produkty dostatečně opracované nebo zpracované, pokud jsou splněny podmínky uvedené v příloze II. Přitom z této přílohy, konkrétně kapitoly 87, je zřejmé, že motorová vozidla se považují za dostatečně opracované nebo zpracované výrobky a tudíž za původní ve Společenství, pokud hodnota všech těchto použitých materiálů nepřesahuje ve výrobě 40 % ceny produktu ze závodu. Ovšem správní orgán rozhodl o nepůvodnosti automobilu bez jakéhokoli tohoto zjištění.

V žalobě se dále namítá, že s ohledem na rozpor napadeného rozhodnutí a původního rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo zboží (osobní automobil) propuštěno do režimu volného oběhu a jako produkt původní ve Společenství osvobozeno od cla, když bylo přiznáno preferenční sazební opatření, nelze přehlédnout nálezy Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 163/02, kde Ústavní soud v obdobné věci zaujal stanovisko, že *z ústavněprávních hledisek je stěžejí akceptovatelné, pokud státní orgán při výkonu veřejné moci, tj. v postavení vrchnostensky nadřazeného subjektu, autoritativně přezkoumá a osvědčí určité skutečnosti, čím vyvolá v jednotlivci dobrou víru ve správnost těchto skutečností a v samotný akt státu, aby následně jednotlivce sankcionoval za to, že tyto skutečnosti mocensky aprobované státem v předchozím aktu jsou nesprávné a jednání jednotlivce protizákonné. Takový postup je z ústavněprávních hledisek tím méně přijatelný, pokud takový závěr směřuje k tíži jednotlivce v podobě nastoupené sankce za protiprávní stav. Žalobce se domnívá, že přílehavost tohoto stanoviska na jeho případ a protiústavnost napadeného rozhodnutí posiluje zejména to, že ke změně původního rozhodnutí došlo ze strany celních orgánů až po dvou letech a že žalobce byl po celou tuto dobu v dobré víře o správnosti původního celního rozhodnutí. Pokud měl správní orgán pochybnosti o „původnosti produktu“, mohl ve smyslu čl. 33 odst. 4 Protokolu č. 3 rozhodnout o pozastavení uplatnění preferenčního zacházení až do řádného výsledku ověření. V již citovaném nálezu hovoří Ústavní soud v této souvislosti jednoznačně: *Je na celních orgánech, aby v konkrétním případě zvážily, zda kontrolu zboží při jeho propuštění do navrhovaného režimu provedou a v jakém rozsahu. Jestliže takovou pravomoc realizovaly a tuto skutečnost jednoznačně osvědčily v celním rozhodnutí, nemohou následně postupovat tak, že od svého původního stanoviska zcela odhlédnou, konstruují posouzení skutečností jinak a z tohoto stavu vyvodí odpovědnost celního deklaranta.**

K tomu soud konstatuje, že tento žalobní bod pokládá za klíčový, a to v segmentu, který byl shledán důvodným, i v segmentech, které důvodnými shledány nebyly. Současné senát rozhodující věc vedenou pod sp. zn. 57Af 9/2010 znovu poukazuje na značnou obdobu této věci s věcmi vedenými pod sp. zn. 57Af 7/2010 a 57Af 11/2010. V důsledku této vysoké míry identičnosti a mimořádné argumentační propracovanosti a přesvědčivosti rozsudků zdejšího soudu ze dne 29.11.2011, čj. 57Af 7/2010-36, a ze dne 29.11.2011, čj. 57Af 11/2010-33, lze zde prakticky doslova převzít závěry jejich autorů rovněž ve vztahu k tomuto stěžejnímu několikavrstvému žalobnímu bodu:

Podle čl. 33 odst. 5 Protokolu č. 3 *Celní orgány žádající o ověření jsou informovány o výsledcích co nejdříve. Z výsledků musí být zřejmé, zda jsou doklady pravé, zda lze dotyčné produkty považovat za produkty pocházející ze Společenství, Švýcarska nebo jedné z ostatních zemí uvedených v člancích 3 a 4 a zda tyto produkty splňují ostatní podmínky stanovené v tomto protokolu.* Ze stanoviska švýcarských celních orgánů vyplývá, že zástupce firmy vývozce TABBAA AUTOEXPORT Regensdorf v rámci postverifikačního řízení informoval, že uvedenou fakturu sice vystavil, nicméně prohlášení o původu do ní neuvedl, stejně tak jako je nepodepsal. Proto nelze zboží pokládat za původní v EU. Z tohoto důvodu bylo průvodní osvědčení EUR.1 označeno za formálně neplatné. Za takového stavu odmítá soud tvrzení žalobce, že správní orgány obou stupňů rezignovaly na požadavek konkrétnosti výsledku dodatečného ověřování dokladů o původu zboží, resp. na jakoukoliv relevantnost, logičnost, věrohodnost a spolehlivost.

Podle čl. 16 odst. 1 Protokolu č. 3 *Dohoda se vztahuje na produkty pocházející ze Společenství při dovozu do Švýcarska a na produkty pocházející ze Švýcarska při dovozu do Společenství po předložení jednoho z těchto dokladů o původu zboží: a) průvodního osvědčení EUR.1, jehož vzor je uveden v příloze IIIa; ...* Podle čl. 17 *Průvodní osvědčení EUR.1 nebo EUR-MED vydávají celní orgány země vývozu na základě písemné žádosti podané vývozcem nebo, na odpovědnost vývozce, jeho zmocněným zástupcem (odst. 1). Pro tyto účely vyplní vývozcem nebo jeho zmocněný zástupce průvodní osvědčení EUR.1 nebo EUR-MED a formulář žádosti, jejichž vzory jsou uvedeny v přílohách IIIa a III (odst. 2). Vývozcem žádající o vydání průvodního osvědčení EUR.1 nebo EUR-MED musí být připraven kdykoli předložit na žádost celních orgánů země vývozu, ve které je průvodní osvědčení EUR.1 nebo EUR-MED vydáváno, veškeré související doklady prokazující status původu dotyčných produktů a splnění ostatních podmínek stanovených v tomto protokolu (odst. 3).* Podle čl. 29 odst. 1 *Vývozcem žádající o vystavení průvodního osvědčení EUR.1 nebo EUR-MED uchovává dokumenty uvedené v čl. 17 odst. 3 po dobu nejméně tří let.* Podle čl. 32 odst. 2 *Za účelem správného uplatňování tohoto protokolu si Společenství a Švýcarsko poskytují prostřednictvím příslušných celních správ vzájemnou pomoc při kontrole pravosti průvodních osvědčení EUR.1 a EUR-MED a při kontrole správnosti údajů obsažených v těchto dokladech.* Jak už shora uvedeno, ověřování dokladů o původu zboží upravuje čl. 33. *Dodatečné ověření dokladů o původu zboží se provádí nahodile anebo vždy v případech, kdy mají celní orgány země dovozu odůvodněné pochybnosti o pravosti těchto dokladů, o statusu původu dotyčných produktů nebo o splnění jiných povinností stanovených v tomto protokolu (odst. 1). Pro účely odstavce 1 vrátí celní orgány země dovozu průvodní osvědčení EUR.1 ...nebo kopii těchto dokladů celním orgánům země vývozu, a případně uvedou důvody pro*

jejich žádost o ověření. ... (odst. 2). Ověřování provádějí celní orgány země vývozu. Pro tyto účely mají právo požadovat jakékoli doklady a provádět jakoukoli kontrolu účtů vývozce nebo jinou kontrolu, kterou považují za účelnou (odst. 3). Celní orgány žádající o ověření jsou informovány o jeho výsledcích co nejdříve. Z výsledků musí být zřejmé, zda jsou doklady pravé, zda lze dotyčné produkty považovat za produkty pocházející ze Společenství, Švýcarska nebo jedné z ostatních zemí uvedených v člancích 3 a 4 a zda tyto produkty splňují ostatní podmínky stanovené v tomto protokolu (odst. 5). Jestliže v případě odůvodněných pochybností neobdrží žádající celní orgány žádnou odpověď ve lhůtě deseti měsíců ode dne podání žádosti o ověření nebo jestliže odpověď neobsahuje údaje, které postačují k rozhodnutí o pravosti daného dokladu nebo o skutečném původu produktů, nepřiznají nárok na preference, s výjimkou mimořádných okolností (odst. 6).

Z předestřené právní úpravy je evidentní, že předpokladem pro uplatnění celního zvýhodnění u dováženého zboží dle Protokolu č. 3 je prokázání preferenčního původu zboží jedním ze stanovených způsobů. Splnění této základní povinnosti nebrání následnému ověření důkazu původu, které může být učiněno kdykoliv, tj. nejen v případě odůvodněných pochybností, ale také namátkově. Postup při ověřování důkazu původu je upraven v Protokolu č. 3, který je *lex specialis* k daňovému řádu. Ostatně podle § 96 daň. ř. platí, že *Ustanovení tohoto zákona se použije, pokud mezinárodní smlouva, která je pro Českou republiku závazná, neobsahuje odlišnou úpravu*. Dohoda spolu s Protokolem č. 3 je integrální součástí právního řádu Společenství, kterým je Česká republika vázána. To znamená, že i za situace, kdy by se český celní úřad jako celní úřad země vývozu ocitl v pozici dožádaného orgánu, byl by povinen při ověřování důkazu původu postupovat dle Protokolu č. 3, nikoliv podle daňového řádu, příp. správního řádu. Systém správní spolupráce je založen na rozdělení úkolů mezi celními orgány země vývozu a země dovozu. V tomto rozdělení uděluje Protokol č. 3 pravomoc kontroly původního charakteru zboží zásadně celním orgánům vývozního státu. Celní orgány dovozního státu jsou oprávněny o následné ověření důkazu původu požádat, přičemž legálně vyslovenými závěry celních orgánů země vývozu jsou vázány. Pouze za podmínek uvedených v čl. 33 odst. 6 Protokolu č. 3, tj. v případě odůvodněných pochybností a neobdrží-li žádající celní orgány žádnou odpověď ve lhůtě deseti měsíců ode dne podání žádosti o ověření nebo jestliže odpověď neobsahuje údaje, které postačují k rozhodnutí o pravosti daného dokladu nebo o skutečném původu produktů, mohou celní orgány, které žádaly o kontrolu po propuštění zboží, odmítnout využití preferenčního režimu. Mimo tyto podmínky nestanoví Protokol č. 3 možnost smluvního státu jednostranně odvolat osvědčení vydaná celními orgány jiného smluvního státu [srovnej rozsudek Soudního dvora a ze dne 9. 2. 2006, Sfakianakis AEVE v. Elliniko Dimosio (C-23/04 až C-25/04, Sb. rozh. s. I-1265, body 23 a 36)].

Vycházel-li tedy tuzemský celní orgán pouze z výsledků následného ověřování důkazu původu provedeného celními orgány vyvážející země, tj. Švýcarska, jednal zcela v souladu s Protokolem č. 3. Nelze tudíž úspěšně tomuto celnímu orgánu vytýkat, že „...*dodatečné ověření dokladů o původu zboží bylo (nezainteresovanými celními orgány země vývozu) provedeno značně pochybně, až ledabyle, a rozhodně nebylo způsobilé vyvolat u žádajícího tuzemského celního orgánu „odůvodněné pochybnosti“, při nichž lze nepřiznat nárok na preferenci a ústavně konformním způsobem zasáhnout do soukromé sféry*“, jak činí žalobce. Ze stejných důvodů žalovaný nemohl porušit ust. § 31 odst. 2 daň. ř. tím, že „*odmítl důkaz*

žalobce - potvrzení Citroen (Suisse) SA o původnosti produktu“. Celnímu orgánu země dovozu nepřísluší podle Protokolu č. 3 jakkoliv participovat na vlastním provedení a formulování výsledku verifikace, natož pak činit procesní kroky s cílem zvrátit výsledek verifikace získaný závazným postupem vycházejícím z mezinárodní smlouvy. Žalobce se rovněž mylí, pokud má v posuzované věci za to, že po předložení potvrzení Citroen (Suisse) SA přešlo ve fázi verifikace důkazní břemeno na český celní orgán, který měl podle čl. 2 a čl. 6 sám posoudit, zda jím dovezené zboží splňovalo kritéria původního produktu pro účely Protokolu č. 3 a mělo při dovozu nárok na uplatnění celních výhod. Systém správní spolupráce v Protokolu č. 3 je totiž zároveň založen na vzájemné důvěře mezi celními orgány země vývozu a země dovozu, která žalobcem předestíraný postup vylučuje. Dlužno však podotknout, že negativní výsledek ověření důkazu původu EUR.1 nemusí mít vždy za následek dodatečné vyměření cla, jak lze dovodit z čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu.

Odkaz žalobce na nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 163/02 je dle názoru zdejšího soudu nepřipadný, protože v této věci jde o skutkově a právně odlišný případ od případu posuzovaného Ústavním soudem. V jím projednávané věci šlo o celní delikt a základní práva stěžovatelky v případě rozhodování celních orgánů o celním deliktu, nikoliv o otázky týkající se rozsahu závaznosti celního rozhodnutí a otázky související s doměřováním a vymáháním celních nedoplatků. Ostatně Ústavní soud v označeném nálezu výslovně uvedl, že „nelze zpochybnit pravomoc celních orgánů provádět tzv. následnou kontrolu podle ust. § 127 celního zákona, tj. pravomoc ověřovat správnost údajů uvedených v celním prohlášení po propuštění zboží a eventuálně z ověřených skutečností vyvozovat další důsledky“. Smysl verifikace upravené v čl. 33 Protokolu č. 3 je obdobný smyslu následné kontroly dle § 127 celního zákona.

V rámci tohoto žalobního bodu uplatnil žalobce také námitku kolidujících si zjištění celních orgánů (celní úřad versus celní ředitelství). Rovněž při vypořádání se s touto námitkou se lze opřít o rozsudky zdejšího soudu ze dne 29.11.2011, čj. 57Af 7/2010-36, a ze dne 29.11.2011, čj. 57Af 11/2010-33:

Správní orgán I. stupně odůvodnil výrok dodatečného platebního výměru tím, že „Na základě čl. 33 Protokolu č. 3 Dohody mezi Evropským Společenstvím a Švýcarskem bylo provedeno následné ověření důkazu původu EUR.1 č. P 0341891. Výsledkem tohoto ověření bylo zjištění švýcarských celních orgánů, že osoba prodávajícího (TABAA AUTOEXPORT Regensdorf) v rámci postverifikačního řízení nebyla schopna předložit podpůrné doklady týkající se původu zboží. Provedené ověření tak ukazuje, že průvodní osvědčení EUR.1 č. P 0341891 nesplňuje požadavky kladené na jeho pravost a správnost. Zboží propuštěné do režimu volného oběhu rozhodnutím vydaným na tiskopisu JSD ev.č. 07CZ166500-1015218-1 (OA CITROEN XSARA 1.6i, VIN č. VF7 N1N FUB 731 055 30, r. v. 2001) nelze proto pokládat za původní v EU ve smyslu podmínek stanovených Protokolem č.3 k dohodě mezi EU a Švýcarskem. V souladu s výše uvedeným stanoviskem švýcarských celních orgánů nelze pro toto zboží přiznat příslušné celní preference (preferenční celní sazbu).

Z kopie stanoviska FCA Bern (tj. švýcarských celních orgánů) čj. 323.5.866.2008 ze dne 23.2.2009 a z kopie dopisu Generálního ředitelství cel zn. 7051-2/09-900000-212/JŠ je zřejmé, že vývozce nebyl schopen v rámci postverifikačního řízení předložit podpůrné doklady

týkající se původu zboží, a že dále informoval švýcarské celní orgány, že uvedenou fakturu sice vystavil, nicméně prohlášení o původu do ní neuvedl, stejně tak jako je nepodepsal.

Žalovaný odvolání žalobce napadeným rozhodnutím zamítl. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že „...ze stanoviska švýcarských celních orgánů vyplynulo, že dovážený osobní automobil nelze pokládat za původní v EU ve smyslu podmínek stanovených Protokolem č. 3 Dohody mezi EU a Švýcarskem, neboť osoba prodávajícího (TABAA AUTOEXPORT Regensdorf) nebyla na uvedené adrese nalezena, a proto postverifikační řízení nemohlo být provedeno. ... V daném případě byla tato verifikace na žádost českých celních orgánů provedena a to s výsledným stanoviskem, že předložené průvodní osvědčení nesplňuje požadavky na správnost a pravost tohoto osvědčení. Z tohoto důvodu nelze přiznat preferenční celní sazbu na předmětné vozidlo.

Žalovaný vydal napadené rozhodnutí v souladu s § 320 odst. 1 písm. c) celního zákona a s čl. 245 celního kodexu, podle daňového řádu. Podle § 50 odst. 3 daň. ř. *Odvolací orgán přezkoumá odvoláním napadené rozhodnutí vždy v rozsahu požadovaném v odvolání. Vyjdou-li při přezkoumávání najevo skutečnosti odvolatelem sice neuplatněné, ale mající podstatný vliv na výrok rozhodnutí, lze k nim rovněž při rozhodování přihlédnout. Při tom není odvolací orgán vázán návrhy odvolatele a může proto změnit rozhodnutí odvoláním napadené i v neprospěch odvolatele. V rámci odvolacího řízení může odvolací orgán výsledky daňového řízení doplňovat, odstraňovat vady řízení anebo toto doplnění nebo odstranění vad uložit správci daně se stanovením přiměřené lhůty. Zjistí-li odvolací orgán, že jsou splněny u správce daně prvního stupně podmínky pro rozhodnutí podle § 49 odst. 2, vrátí věc k rozhodnutí s odůvodněním a pokyny pro další řízení správci daně prvního stupně, který je právním názorem odvolacího orgánu vázán. Podle § 50 odst. 6 téhož zákona Odvolací orgán rozhodnutí přezkoumá a není-li při rozhodování vázán ustanovením odstavce 5, rozhodnutí v odůvodněných případech změni nebo zruší, jinak odvolání zamítne.*

V posuzovaném případě ze správního spisu není zřejmé, že by žalovaný výsledky celního řízení jakkoliv doplňoval či odstraňoval vady řízení anebo toto doplnění nebo odstranění vad uložil správnímu orgánu I. stupně. Jinými slovy: skutková zjištění činil ze stejného okruhu důkazních prostředků jako správní orgán prvního stupně. Ač správní orgán vycházel z toho, že postverifikační řízení provedeno bylo, ale prodávající, TABAA AUTOEXPORT Regensdorf, nebyl v rámci tohoto řízení schopen předložit podpůrné doklady týkající se původu zboží, postavil žalovaný napadené rozhodnutí na zjištění, že osoba prodávajícího nebyla na uvedené adrese nalezena, a proto postverifikační řízení nemohlo být provedeno. Skutkový stav, který vzal za základ napadeného rozhodnutí žalovaný, je tudíž diametrálně odlišný od skutkového stavu, z něhož vycházel při vydání dodatečného platebního výměru správní orgán I. stupně. Přitom každá ze skutkových verzí by při přistoupení celních orgánů k dodatečnému výběru cla znamenala zcela odlišnou výchozí pozici žalobce, jinou aplikaci čl. 220 celního kodexu, především jeho odst. 2 písm. b) ve znění vyplývajícím z nařízení č. 2700/2000 a naprosto rozdílnou míru možnosti žalobce se doměření cla bránit.

To, že skutkový stav, který vzal správní orgán (žalovaný) za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy, bezesporu představuje i podstatnou vadu řízení, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

Po zrušení jiných dvou obdobných rozhodnutí dne 31.1.2011 předložil žalovaný správní orgán dne 24.2.2011 i do této věci své vyjádření, v němž namítal, že *soud zrušil příslušná rozhodnutí žalovaného pro vady řízení spočívající v tom, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy. Tento rozpor se spisy však tvoří pouze jediná věta v odůvodnění správního orgánu a to že „prodejce nebyl švýcarskými orgány na uvedené adrese nalezen a je nekontaktní“. Je pravdou, že tato věta je zde užita chybně (k této chybě došlo v důsledku mnoha výsledků provedených verifikací, kde důvod neplatnosti byl různý – tedy i nekontaktnost prodejce), neboť mělo být uvedeno, že „prodejce prohlásil, že předmětné EUR.I nevystavil a nepodepsal“, ovšem obsah věty nemá v žádném případě vliv na výsledek verifikace, ten by byl v obou případech stejný, tedy, že předmětné EUR.I je neplatné. ... Je nutno zdůraznit, že tato věta, ať už v jakékoli podobě, zde vůbec nemusela být uvedena (byla zde uvedena pouze pro dokreslení situace - bohužel nadbytečně a uznáváme, že nepřesně), ale v žádném případě neměla vliv na výrok rozhodnutí a správní orgán z této skutečnosti ve svém rozhodnutí nevycházel. Správní orgán vycházel pouze z výsledku verifikace, jak je ostatně patrné z celého řízení. ... Důvody, proč je EUR.I neplatné, jsou pro rozhodování českých celních orgánů zcela nevýznamné, neboť české celní orgány jsou výsledkem verifikace vázané a musí se jím řídit, jak v dalším odůvodnění rozsudku uznal i Krajský soud v Plzni. Zmínka o důvodu neplatnosti předmětného EUR.I je tedy podružná a nadbytečná a pro posouzení celého případu nepodstatná (z hlediska českých celních orgánů). Základem pro rozhodování správního orgánu a tedy rozhodujícím skutkovým stavem byl jen a pouze výsledek provedené verifikace, což je v podstatě obsahem celého odůvodnění rozhodnutí žalovaného. ... Žalovaný proto navrhoval, aby soud žalobu zamítl.*

Ani senát rozhodující věc vedenou pod sp. zn. 57Af 9/2010 nemůže této námitce žalovaného správního orgánu z principiálních důvodů vyhovět. A to opět za použití argumentace užité již v rozsudcích zdejšího soudu ze dne 29.11.2011, čj. 57Af 7/2010-36, a ze dne 29.11.2011, čj. 57Af 11/2010-33:

Provádí-li celní orgány dodatečné ověření dokladů o původu zboží, musí být najisto postaveno, proč byla tato následná verifikace neúspěšná, aby ten, jehož se její výsledek týká (zde žalobce), byl bez jakýchkoli pochybností srozuměn s výsledkem verifikace.

Při rozhodování v celním řízení postupují celní orgány podle daňového řádu, v daném případě s ohledem na dobu, kdy bylo rozhodováno, bylo jejich povinností postupovat podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Podle § 32 odst. 3 tohoto zákona *v odůvodnění správce daně stručně a jasně uvede důvody pro vydání rozhodnutí. V odůvodnění rozhodnutí, které bylo vydáno na základě dokazování, správce daně dále uvede, které skutečnosti má za prokázané a o které důkazy opřel svá skutková zjištění, jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil a jak věc posoudil po právní stránce. Z uvedeného ustanovení pak vyplývá, že to, co je uvedeno v odůvodnění rozhodnutí žalovaného, musí vycházet z obsahu správního spisu, tzn. musí mít oporu ve správním spisu, a nesmí být v rozporu se skutkovým stavem zjištěným správním orgánem. I. stupně. V daném případě*

tomu tak nebylo a soud v té souvislosti odkazuje na svoji argumentaci uvedenou výše. Soud proto nemohl dospět k závěru, jak navrhoval žalovaný, že se jednalo pouze o jednu chybně užitou větu, neboť tato věta v sobě zahrnuje žalovaným zjištěný skutkový stav, který nemá oporu ve spise.

– 4 –

V žalobě byla vznesena námitka přípustnosti zpráv celních orgánů země vývozu jakožto důkazního prostředku ve smyslu § 31 daň. ř., neboť tyto zprávy nejsou listinami vydanými státními orgány České republiky (srov. § 134 o.s.ř.), nejsou konstituovány podle procesním norem České republiky a žalobce nemá možnost do tohoto procesu jakkoli zasáhnout. Zvláště když podle čl. 34 odst. 2 Protokolu č. 3 se veškeré spory mezi dovozcem a celními orgány země dovozu řídí právními předpisy této země a uvedený Protokol výslovně nestanoví, že by celní orgány země dovozu byly absolutně vázány jakýmkoli závěry celních orgánů země vývozu.

K tomu soud uvádí, že předmětný důkazní prostředek (zpráva o výsledku verifikace) byl vyžádán, vyhotoven a získán v souladu s náležitě prioritně uplatňovanou mezinárodní smlouvou. Na jeho relevantnosti nic nemění ani to, že tento důkazní prostředek byl vydán švýcarským celním orgánem a bez součinnosti s žalobcem. To totiž zcela koresponduje s právní úpravou ujednání o správní spolupráci obsaženou v Protokolu č. 3.

Soud proto tento žalobní bod neshledal důvodným.

Lze tak shrnout, že o důvodnosti žaloby lze podle názoru soudu hovořit toliko ve vztahu k části žalobního bodu 3.

Jelikož skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozsahu výše uvedeném v rozporu se spisy, soud bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení a současně podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vyslovil, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.

V dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem, který vyslovil soud ve svém zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Jak už bylo řečeno, žalobce podal celkem osm samostatných žalob proti osmi rozhodnutím Celního ředitelství Plzeň (u zdejšího soudu byly zapsány pod sp. zn. 57Af 5/2010 až 57Af 12/2010).

Soudní poplatky byly v rozhodném období upraveny zákonem č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění účinném od 20.7.2009 do 31.8.2011 (dále jen „zákon č. 549/1991 Sb.“).

Soudnímu poplatku za řízení podléhalo podle zákona č. 549/1991 Sb. zásadně každé napadené (v případě dvouinstančních správních řízení: druhoinstanční) rozhodnutí správního orgánu. Uvedenou zásadu však prolomil Ústavní soud tímto právním názorem: „*Interpretace zákona č. 549/1991 Sb., podle níž účastník řízení je povinen platit soudní poplatek za každé*

správní rozhodnutí, která jsou skutkově a právně zcela identická, týkají se týchž účastníků a jsou vydána též den, stejným správním orgánem, je nejen disproporční, ale také protiústavní.“ (viz zejména nálezn Ústavního soudu ze dne 16.3.2006, sp. zn. I. ÚS 664/03). V daném případě má zdejší soud za to, že takováto identičnost je i u všech výše zmíněných rozhodnutí žalovaného, a proto soudní poplatek za žalobu byl vybrán toliko u žaloby vedené pod sp. zn. 57Af 5/2010.

Žalobce, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. proti žalovanému správnímu orgánu, který ve věci úspěch neměl, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem ve výši **4.800,- Kč**, skládající se z odměny advokáta za dva úkony právní služby v plné výši, tj. po 2.100,- Kč, a z náhrady hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300,- Kč podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Za úkon právní služby oceněný plnou výší se považuje převzetí a příprava zastoupení a žaloba. K důvodně vynaloženým nákladům řízení před soudem patří rovněž částka **960,- Kč**, která odpovídá příslušné sazbě daně z přidané hodnoty, vypočtené z odměny za zastupování a z určených náhrad (§ 57 odst. 2 s.ř.s.). Ke splnění povinnosti nahradit žalobci náklady řízení bylo žalovanému stanoveno platební místo podle § 149 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s. a určena pariční lhůta podle § 160 odst. 1 část věty za středníkem o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s. (s přihlédnutím k možnostem žalovaného tuto platbu realizovat).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Plzni dne 30. března 2012

JUDr. PhDr. Petr KUCHYNKA, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Helena Kovářiková